

TV-aksjonen 2022:

I frontlinjen mot klimaendringene

Utviklingsfondet

Bekjemper sult og fattigdom

Maten vår trues av klimaendringene

Vi husker alle tørkesommeren 2018 her hjemme. Den verste tørken i Norge på 70 år resulterte i halverte kornavlinger og nedslakting av dyr på norske gårder. Heldigvis måtte ingen gå sultne, takket være gode forsikringer for avlingsskade, sosiale beskyttelsesnett og et godt organisert produsentmiljø.

Verre er det for småbønder i fattige land. Økt temperatur og mer ekstremvær får katastrofale følger for mennesker som er avhengige av å produsere sin egen mat. Når avlinger tørker ut eller oversvømmes av flomvann, fører det til sult og enda mer fattigdom. For småbonden på landsbygda i Malawi er ikke klimaendringer et spørsmål om togradersmål, elbiler eller kvotehandel: Det er et spørsmål om å få nok mat på bordet. Mister hun avlingen sin har hun ingenting.

Allerede i dag er det to milliarder mennesker i verden som ikke har tilgang til nok mat hele året¹. 750 millioner av disse lever i sult. Det er 60 millioner flere enn i 2015. To tredjedeler av de som sulter bor på landsbygda i utviklingsland, og er helt eller delvis avhengig av landbruket for sin egen overlevelse. Disse småbøndene står i klimaendringenes frontlinje.

Det er disse småbøndene Utviklingsfondet vil nå med TV-aksjonen 2022. Vi skal sørge for at 100 000 småbønder og deres familier – 600 000 mennesker – er rustet til å møte klimakrisen som allerede er kommet, og som etter alt å dømme vil bli verre i årene som kommer.

Når én krise blir flere

I 2017 meldte FN om at antall mennesker i verden som lever i sult hadde begynt å øke, etter ti år med en stadig nedgang.² Konflikter og klimaendringer ble utpekt som hovedårsakene. Til dette kan vi nå legge en herjende pandemi. Den totale nedstengingen av samfunn har hatt store konsekvenser for verdens fattige som verken har plass til å isolere seg, vann til å vaske seg med eller reserver å leve på. Restriksjoner og stengte markeder gjør at mennesker ikke lengre får tak i maten de trenger, eller at de ikke får solgt varene sine. Konsekvensene er enorme. I mars 2021 ble FNs sikkerhetsråd advart av FNs generalsekretær, António Guterres, at over 30 millioner mennesker står på randen av sult og død.³

Vi må tilpasse oss

Samtidig som koronakrisa satte en hel verden i lockdown, fortsatte temperaturen å stige. 2020 var det varmeste året registrert noensinne, både globalt og i Norge.⁴ Paris-avtalens togradersmål blir stadig vanskeligere å nå. Temperatur og nedbør er to av tingene som har aller størst betydning for matproduksjonen vår. Det er også det som endrer seg mest i forbindelse med klimaendringene. Hyppigheten av ekstremvær som mye regn, vind, flom og tørke — er også viktig. Slike hendelser kan på kort tid sette et helt lands matproduksjon ut av spill. Klimaendringenes påvirkning på matproduksjonen er svært omfattende, særlig i områder hvor folk allerede har lite mat. Selv om vi hadde kuttet alle utslipp over natten, ville vi fortsatt måttet leve med klimaendringenes konsekvenser i flere tiår fremover. Vi er altså nødt til å *tilpasse* oss de endringene som uansett kommer til å skje, og de som allerede er i gang.

Om Utviklingsfondet

I over 40 år har Utviklingsfondet jobbet for å bekjempe sult og fattigdom i noen av verdens mest klimatisk utsatte områder. Gjennom å jobbe sammen med småbønder og deres lokalsamfunn bidrar vi til at de står sterkere når klimaendringer gir ekstremvær og vanskeligere dyrkingsforhold.

Utviklingsfondet er en selvstendig, norsk organisasjon som er partipolitisk og religiøst uavhengig. Vi var først i Norge med å samarbeide med lokale partnerorganisasjoner på bakken i våre programland. Vår modell for partnerskap bygger på prinsippet om at mennesker i lokalsamfunnene er de som er best posisjonert til å

1 http://www.fao.org/3/ca9692en/online/ca9692en.html#chapter-executive_summary

2 <http://www.fao.org/news/story/en/item/1037253/icode/>

3 <https://www.un.org/press/en/2021/sgsm20619.doc.htm>

4 https://www.nrk.no/norge/resultatet-er-klart_-2020-er-det-varmeste-aret-malt-i-landet-noensinne-1.15305302

identifisere både utfordringer og løsninger. Målet er at menneskene som deltar i prosjektene skal ha kapasitet, motivasjon, mulighet og ressurser til å få til utvikling i sine egne samfunn.

En helt sentral del i vårt arbeid er derfor styrking av lokale organisasjoner, grasrotinitiativer og nettverksorganisasjoner. Gjennom å investere i mennesker og sivilsamfunn, bygger vi opp lokal kapasitet, noe som er en forutsetning for varige resultater. Utviklingsfondet er hele tiden med som en faglig støttespiller i utforming og gjennomføring av prosjektene.

Skrikende behov

Det er på landsbygda vi finner flest av de som lever i sult og ekstrem fattigdom. I tillegg til at klimatilpasning i landbruket er en nødvendighet for å sikre global matproduksjon i møte med stadig mer utfordrende dyrkingsforhold, er investeringer i landbruket effektiv fattigdomsbekjempelse. Investeringer i klimatilpasning i dag kan gi fire- til doblet avkastning i forhold til framtidige kostnader som følge av klimaendringer.⁵

Til tross for viktigheten av å støtte utviklingen på landsbygda i utviklingsland, har behovene for investeringer vært oversett i flere tiår. På globalt nivå går i dag 12 milliarder USD hvert år til å styrke matsikkerhet og ernæring.⁶ En omfattende utredning fra 2020 viser at med ytterligere 14 milliarder USD i året frem til 2030 kan vi utrydde sult og doble inntektene til 545 millioner småbønder samtidig som vi begrenser utslippene fra landbruket i tråd med Paris-avtalen.⁷

Vi må altså doble innsatsen frem mot 2030. Det krever et krafttak både fra statlige og andre donorer. TV-aksjonen 2022 og kampen for klimaberedskap for verdens småbønder vil derfor være et stort skritt i riktig retning!

Her skal vi sammen kjempe i frontlinjen mot klimaendringene

Med TV-aksjonen 2022 skal vi styrke vår innsats i seks av verdens mest klimasårbare land. Dette er land hvor Utviklingsfondet allerede jobber i dag, og våre partnerorganisasjoner står klare for å brette opp ermene. Alle disse landene er svært utsatte for klimaendringenes konsekvenser, med et skrikende behov for tiltak nå – hvis ikke risikerer vi at millioner av mennesker står uten mat.

Malawi

- Nr. 174 på FNs levekårsindeks (2020)
- 83 % av befolkningen bor på landsbygda
- 76 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket⁸ (2019)
- 82 % av befolkningen lever i matusikkerhet⁹ (2018)
- Nr. 62 på *Global Climate Risk Index*¹⁰
- Utviklingsfondet har vært her siden 2003
- De siste årene har Malawi opplevd kraftig tørke og flom om hverandre, noe som har ført til kraftige tilbakeslag i landets kornproduksjon og en alvorlig matsituasjon for store deler av landets befolkning.

Mosambik

- Nr. 181 på FNs levekårsindeks
- 63 % av befolkningen bor på landsbygda
- 79 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket
- 68 % av befolkningen lever i matusikkerhet
- Nr. 5 på *Global Climate Risk Index*

5 https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GlobalCommission_Report_FINAL.pdf

6 <https://www.iisd.org/articles/extra-usd-14-billion-year-we-can-end-hunger-double-incomes-poorest-farmers-and-meet>

7 https://ceres2030.org/shorthand_story/donors-must-double-aid-to-end-hunger-and-spend-it-wisely/

8 <https://data.worldbank.org/indicator/SL.AGR.EMPL.ZS>

9 http://www.fao.org/3/ca9692en/online/ca9692en.html#chapter-a1_1

10 <https://reliefweb.int/report/world/global-climate-risk-index-2021>

- Utviklingsfondet har vært her siden 2017
- Nesten halvparten av befolkningen på landsbygda mangler tilgang til grunnleggende helse-, utdannings- og sanitærtjenester. Kronisk matusikkerhet forverres av klimasjokk og naturkatastrofer som flom, tørke og sykloner.

Etiopia

- Nr. 173 på FNs levekårsindeks
- 79 % av befolkningen bor på landsbygda
- 67 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket
- 58 % av befolkningen lever i matusikkerhet
- Nr. 60 på *Global Climate Risk Index*
- Utviklingsfondet har vært her siden 1982
- Manglende tilgang på vann, forringelse av landområder, erosjon og manglende tilgang på ny teknologi hemmer landbruksproduksjonen, og svekker dermed befolkningens matsikkerhet.

Somalia

- Statistikk for FNs levekårsindeks for Somalia er ikke tilgjengelig
- 80 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket
- 73 % av befolkningen lever i matusikkerhet¹¹
- Somalia er ikke dekket av *Global Climate Risk Index*
- Utviklingsfondet har vært her siden 2010
- I Somaliland og Puntland, hvor Utviklingsfondet jobber, er majoriteten av befolkningen pastoralister eller agro-pastoralister og totalt avhengig av husdyr. Befolkningen i disse områdene er særlig sårbare for klimaendringer, og det er her matusikkerheten er størst.

Nepal

- Nr. 142 på FNs levekårsindeks
- 80 % av befolkningen bor på landsbygda
- 64 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket
- 34 % av befolkningen lever i matusikkerhet
- Nr. 10 på *Global Climate Risk Index*
- Utviklingsfondet har vært her siden 1982
- Nepal er et av verdens mest klimasårbare land, og preges av gjentakende naturkatastrofer som flom, jordskjelv og skred.

Guatemala

- Nr. 127 på FNs levekårsindeks
- 49 % av befolkningen bor på landsbygda
- 31 % av befolkningen er sysselsatt i landbruket
- 45 % av befolkningen lever i matusikkerhet
- Nr. 16 på *Global Climate Risk Index (2000–2019)*
- Utviklingsfondet har vært her siden 2006
- I Guatemala er forskjellen mellom rik og fattig ekstremt stor. Det er i Guatemalas høyland at urfolk bor tettest, klimaendringene gjør seg mest gjeldene, og tilgang til jord og generell infrastruktur er mangelfull.

Slik ruster vi oss mot klimaendringene med TV-aksjonen 2022

Med TV-aksjonen 2022 skal vi oppskalere våre mest utprøvde og suksessfulle tiltak. Sammen med våre samarbeidspartnere vil vi sørge for klimaberedskap for over 100 000 småbønder – 600 000 mennesker – i over 500 lokalsamfunn i noen av verdens mest sårbare og klimautsatte områder. For å oppnå dette kreves endringer både i levekår, tilgang til mat og bedre inntekt, så vel som endringer i samfunnsinstitusjoner, normer og holdninger i befolkningen.

Dette er våre tre hovedmål:

1. Et godt liv: Småbonden skal ha nok mat i et endret klima
2. Økonomisk frihet: Småbonden skal øke sin inntekt
3. Påvirkningskraft: Småbondens stemme skal bli hørt

Et godt liv: Småbonden skal ha nok mat i et endret klima

– Alt vi har kommer fra regnet. Jeg tror bønder rammes hardest av klimaendringene, sier Esther Msika fra Malawi.

Esther ble valgt som modellbonde av de andre i landsbyen sin, og fikk lære nye og konkrete metoder for å forbedre avlingene sine. Nå går hun foran og viser andre bønder hvordan klimatilpasning gjør det mulig å produsere mat i et endret klima.

Gjennom omlegging til klimatilpassede og bærekraftige dyrkingsmetoder vil småbønder øke og diversifisere både matproduksjon og inntekt, og dermed ha tilgang til mer og næringsrik mat, til tross for at klimaendringene gir vanskelige og mer usikre dyrkingsforhold. Gjennom økt kunnskap om ernæring og helse samt holdningsendringer, vil en mer mangfoldig produksjon omsettes til bedre ernæringsstatus.

Kunnskap om klimaendringer og klimatilpasning

Når regnsesongen er uforutsigbar og regnmønsteret endrer seg, så forsvinner mye av den lokale kunnskapen med den. Bønder opplever at kunnskapen de har arvet av sine foreldre ikke lenger gjelder.

Eksempel: Modellbønder i Malawi

I Utviklingsfondets arbeid med å bidra til at bønder tar i bruk nye dyrkingsmetoder, jobber vi sammen med spesielt endringsvillige og engasjerte bønder som blir modellbønder. Ved å lære opp bønder som selv ønsker å ta i bruk nye teknikker og formidle kunnskapen sin videre til andre bønder i nærområdet, sikrer vi oss at metodene er testet og tilpasset de lokale forholdene. Hver modellbonde får grundig opplæring i metoder som de selv prøver ut på egen åker. Deretter får de ansvar for å spre kunnskapen videre til andre bønder, såkalte følgebønder. Med svært lite ressurser og på kort tid kan denne opplæringen av én bonde transformere en hel landsby i Malawi. Modellen er faktisk så vellykket at den har blitt en del av den nasjonale strategien til Malawis landbruksdepartement.

Mange småbønder mangler helt tilgang på det viktige støtteapparatet – ikke minst når det gjelder rådgiving – slik som norske bønder har. Derfor jobber Utviklingsfondet for at lokalsamfunn skal få informasjon om hva som skjer med klimaet, hvordan de blir rammet og hvordan de kan forberede seg best mulig. Vi samarbeider både med lokale organisasjoner og lokale myndigheter med opplæring av bønder i klimatilpassede metoder. Vi kombinerer bønders tradisjonelle kunnskap med ny kunnskap for å i fellesskap finne frem til gode løsninger, noe som er en forutsetning for at tiltakene skal ha ønsket effekt. Det handler om enkle, men effektive metoder for å bygge opp næringsinnholdet i jorda, ta bedre vare på vannet, og for

å ha flere ben å stå på i møte med plutselige og uforutsette hendelser.

For småbonden er naturen den viktigste ressursen hun har. Hun er avhengig av at jorda er fruktbar og at ressursgrunnlaget opprettholdes over tid. Derfor er det livsviktig at hun har kunnskap og ressurser til å ta godt vare på ressursene hun har rundt seg. Utviklingsfondet gjennomfører opplæring i forvaltning av vann- og jordressurser og støtter energireduserende tiltak i lokalsamfunn. Vi samarbeider med innbyggerne i landsbyer for at de selv skal kunne identifisere sine behov og foreslå løsninger, og jobber med insentiver for å ta vare på jord, skog og vann.

Bedre avlinger og mer mangfold

Småbonden har langt mindre avlinger enn hun ville ha hatt hvis hun hatt riktige redskaper, gjødsel, vanningsystemer og gode såfrø på plass. Landbruksmaskiner er også mer enn de fleste har råd til, så alt arbeid må gjøres for hånd. Det betyr at småbonden bruker ekstremt mye krefter og tid på jordbearbeiding og innhøsting. Dette er ikke bare slitsomt og tidkrevende – det er lite effektivt, og gir marginal avkastning. I tillegg har småbonden lite jord og driver ofte ensidig med bare noen få vekster. Når man kun dyrker mais, blir sårbarheten overfor klimaendringene ekstra stor. Ett uventet tilfelle av ekstremvær eller en ny plantesykdom kan plutselig slå ut hele avlingen.

Eksempel: Frøbanker i Nepal

Utviklingsfondets frøbanker er en viktig nøkkel i arbeidet med klimatilpasning. En frøbank fungerer som en vanlig bank, men i stedet for penger låner banken ut frø. Bankens medlemmer låner frø ved starten av sesongen. Frølånet betales så tilbake i såfrø – med rente – når neste avling er i hus. Slik får frøbanken over tid tilgang til frø i større kvanta, og kan utvide både medlemsbasen og rekkevidden sin. Gjennom frøbankene driver bønder også med forbedring og tilpasning av lokale plantesorter gjennom målrettet foredling og avl. Dette arbeidet skjer i samarbeid med forskere, hvor både bønder og forskere deler av sin kunnskap.

Vi hjelper derfor bønder til en mer mangfoldig produksjon. Ved å dyrke noen planter som tåler tørke, noen som tåler mye regn, noen som tåler skadedyr og noen som tåler soppangrep er bonden sikret en avling i de fleste tilfeller. Det gir også flere og mer varierte matkilder. Det handler også om å øke husdyrbestanden, ved at noen bønder mottar for eksempel høner eller geiter, og deretter må gi noe av avkommet videre til andre bønder. Husdyrene har positiv effekt på både landbruksproduksjonen og kostholdet. De blir også etter hvert en viktig inntektskilde, da bøndene kan selge høner eller geiter på det lokale markedet. I tillegg gjennomfører vi pilotprosjekter med tohjulsstraktorer, treskemaskiner og annen småskala mekanisering for å gjøre arbeidet lettere og tidsbesparende, spesielt for kvinner. Slik teknologi kan også spare dyrebar tid når uværet melder sin ankomst. Utviklingsfondet sørger også for at lokalsamfunn kan investere i utbygging av vanningsystemer, spesielt i tørre områder.

Med midler fra TV-aksjonen skal vi:

- Gi småbønder opplæring i klimatilpassede landbruksmetoder
- Bygge vern mot flom og vannreservoarer som sikrer bøndene tilgang til vann i tørkeperioder
- Jobbe for mer mangfold i bondens åker og for at flere småbønder skal drive med husdyr
- Etablere frøbanker for å sikre tilgang til gode og lokalt tilpassede såfrø
- Sikre at småbønder har tilgang til riktig lagring av innhøstede avlinger
- Gi lokalsamfunn opplæring, materialer og midler til å ta vare naturen og iverksette lokale klimatilpasningstiltak

Økonomisk frihet: Småbonden skal øke sin inntekt

- Med sauene her vet jeg at jeg alltid kan tjene litt penger. Jeg har også en liten grønnsakhage som får gjødsel fra sauene. Jeg synes det er viktig at vi kvinner får muligheten til å dyrke vår egen mat og tjene egne penger, for vi tenker mer på barna og familien enn det mennene gjør, forteller Maria Tercero Bautista.

Maria er en av småbøndene som har fått mikrolån gjennom Utviklingsfondet i Guatemala, og som på kort tid kunne betale tilbake mikrolånet og nå kan investere i gården og familien.

Småbonden lever ofte fra hånd til munn. Frø som skulle spares og sås til neste år må spises opp når alt det andre for lengst er solgt eller spist. Det er derfor helt nødvendig å styrke småbondens økonomiske situasjon, slik at hun blant annet får mulighet til å bygge opp reserver. En bedre økonomi gjør familier mindre sårbare og i stand til å investere i sin egen produksjon. Økt produksjon gir småbonden bedre inntektsmuligheter, men for å konvertere disse mulighetene til økt inntjening kreves også at bonden sitter på riktig kunnskap, har tilgang til lagring, prosessering, transportering og ikke minst markeder hvor varene kan selges. Inntektsbringende aktiviteter utenfor gården fungerer som en ekstra sikkerhet når dyrkingsforholdene blir mer og mer usikre.

Styrke kvinners økonomiske posisjon

Kvinner står generelt overfor mye større utfordringer enn menn. Deres mulighet til selvstendighet og deltagelse er markant mindre. Kvinner står for over halvparten av arbeidsbyrden i landbruket, men har gjennomgående dårligere vilkår enn menn til å drive landbruk. Det resulterer i at selv om kvinnene jobber mer, har de ofte dårligere avlinger og tjener mindre penger på det de produserer. Klimaendringene bidrar dessuten til å forsterke allerede eksisterende ulikheter og skaper enda større utfordringer for kvinner. Kvinner er for eksempel mer utsatt i katastrofesituasjoner som flom og ekstremvær, og de er også ofte ansvarlige for å produsere mat til familien, noe som blir vanskeligere når tørken inntreffer.

Dersom kvinner hadde hatt like rettigheter og tilgang til de samme ressursene som menn – økonomiske støtteordninger, oppdatert kunnskap, innsatsfaktorer, opplæring og mulighet til å eie land – så ville mellom 100 og 150 millioner færre sulte, ifølge FNs organisasjon for ernæring og landbruk. Det er dermed helt avgjørende å styrke kvinners rettigheter, inntekt og posisjon.

Eksempel: Kaffekooperativer i Guatemala

Mange småbønder i Guatemala er helt avhengig av kaffeproduksjon for inntekt og mat på bordet. Lave råvarepriser er én utfordring, økende temperaturer og mer ekstremvær er en annen. I 2019 var et av kaffekooperativene som Utviklingsfondet jobber sammen med på besøk i Norge. Besøket resulterte i det norske kaffehuset Kjeldsberg Kaffe valgte å importere fra kaffekooperativet. De har fått betalt 50 dollar mer per sekk for kaffen enn småbøndene ville fått på det hjemmemarkedet i Guatemala. Den bedre prisen er livsviktig for at bøndene skal kunne gjøre investeringer for å tilpasse kaffeproduksjonen et endret klima, for eksempel ved å skaffe vanntanker for å ha jevn tilgang til vann også når det ikke regner.

I dag er det mange kvinnelige småbønder som har få eller ingen inntektsmuligheter, og derfor er helt avhengig av mannen sin. Utviklingsfondet jobber med å øke kvinners økonomiske selvstendighet, blant annet gjennom å opprette spare- og lånegrupper. Utviklingsfondet bidrar med startkapital og i kombinasjon med egen sparing kan kvinner etter hvert ta opp lån til å kjøpe seg husdyr eller til å starte små bedrifter. Dette gir kvinnene større økonomisk selvstendighet, både i eget liv og i forholdet til mannen sin. Spare- og

lånegruppene blir også en viktig arena hvor kvinner får opplæring i regnskap og bankdrift, og hvor de kan møtes og diskutere utfordringer de møter i hverdagen, og støtte hverandre.

Organisering av bønder

For småbonden er manglende tilgang på stabile markeder ofte et stort hinder for å kunne sikre seg et inntektsgrunnlag. I et samvirke eller kooperativ går mennesker sammen for å jobbe mot felles mål. Utviklingsfondet bidrar både med støtte til eksisterende samvirker og kooperativer, og etablerer nye. Gjennom organisasjonen får bønder både en mulighet til å tilegne seg ny kunnskap og kan utveksle kunnskap og erfaring på tvers. Ved at de står samlet kan småbønder få bedre gjennomslagskraft, forhandle frem bedre priser for varene, nå ut til større og nye markeder utenfor landsbyen, og unngå kostbare mellomledd.

I tillegg vil småbonden som klarer å bearbeide råvarene sine før hun selger få en bedre pris. Mel er mer verdt enn korn, matolje er mer verdt enn plantene de utvinnes fra, yoghurt, ost og melk som er pasteurisert og homogenisert er verdt mer enn ubehandlet melk. Gjennom kooperativer har småbonden bedre muligheter til å ta en større del av verdikjeden.

Med midler fra TV-aksjonen skal vi:

- Opprette spare- og lånegrupper – spesielt for kvinner – hvor de får tilgang til kreditt, opplæring i bedriftsøkonomi og annen støtte til å utvikle foredlingsbedrifter og andre inntektbringende aktiviteter
- Etablere bondekooperativer og samvirker
- Gi kvinner, ungdom og marginaliserte grupper opplæring i bedriftsøkonomi og støtte til å utvikle inntektgenererende aktiviteter
- Bistå kooperativer, samvirker og andre lokale virksomheter med bearbeiding og markedsføring av sine produkter

Påvirkningskraft: Småbondens stemme skal bli hørt

- Det har vært et paradigmeskifte for oss, å gå fra å være avhengige av andre for endring og utvikling, til å tro på våre egne evner. Nå har vi fått tro på at lokalsamfunnet på egen hånd kan lede an i vår egen utvikling framover, og være selvforsynte, forteller Tek Bahadur Malla fra Nepal.

Landsbyen til Tek fikk støtte til å utvikle handlingsplaner opp mot lokale myndigheter, som igjen resulterte i at lokalsamfunnet fikk tilgang til flere statlige ressurser.

Varige og bærekraftige resultater oppnås kun dersom myndigheter og lovgivende organer jobber i tråd med lokalsamfunnets behov, rettigheter og prioriteringer. For at lokalsamfunn skal kunne holde sine myndigheter ansvarlige, må de kjenne til sine rettigheter og kunne kreve dem.

Eksempel: Ungdomsklubber i Etiopia

Utviklingsfondet støtter ungdomsklubber hvor unge jenter og gutter får opplæring innenfor tema som rettigheter, ledelse og organisasjonsarbeid. I klubbene jobber de sammen om politisk påvirkningsarbeid for å sikre at ungdom, og spesielt unge jenter, får sin stemme hørt. Sammen jobber de for å få jenter og marginaliserte grupper ut i utdanning og arbeid og driver med opplæring i innteksbringende aktiviteter. Over tid har dette arbeidet vist seg svært verdifullt for å sørge for at kvinner og ungdom får økt innflytelse i beslutninger og blir mer anerkjent i sine lokalsamfunn. Klubbene har også egne påvirkningskampanjer for å få på plass lokale tiltak.

Et inkluderende sivilsamfunn

I land hvor det er begrenset rom for deltakelse og demokratiske prosesser på nasjonalt nivå, er det spesielt viktig å styrke lokaldemokratiet gjennom samhandling mellom myndigheter og lokalbefolkningen. Dette gjelder særlig kvinner, ungdom og marginaliserte grupper som urfolk, lavkaster og personer med funksjonsnedsettelse. Deres stemmer blir sjelden hørt. De har lite kjennskap til de politiske og økonomiske prosessene som pågår, og også lite kjennskap til egne rettigheter. Deres behov tas sjelden i betraktning når lokal og nasjonal politikk og utviklingsplaner utformes. Utviklingsfondet jobber sammen med lokale grasrotorganisasjoner og lokalt sivilsamfunn for å sikre at kvinner, ungdom og marginaliserte grupper får lov til å delta i prosesser og påvirke rammeverk som har betydning for deres livsgrunnlag.

Politisk påvirkning

Klimaendringene krever tiltak på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, som det er vanskelig å få til alene. I tillegg bidrar klimaendringene til å forsterke allerede eksisterende ulikheter – både for kvinner og marginaliserte grupper. Et sterkt sivilsamfunn gjør at lokalsamfunn kan jobbe opp mot sine lokale og nasjonale myndigheter for å få på plass de tiltakene som gjør at folk kan produsere mat, selv om årstidene og dyrkingssesongene ikke følger sitt vanlige mønster.

Utviklingsfondet jobber også sammen med lokale partnere direkte opp mot lands myndigheter for økt støtte til klimatilpasning og bærekraftig forvaltning av naturressurser. Vi bidrar med rettighetsopplæring, støtte til påvirkningsarbeid og erfaringsutveksling for grasrotinitiativer og lokalt sivilsamfunn. Utviklingsfondet og samarbeidspartnere deltar i internasjonale fora for å styrke juridiske rammeverk for bønders rettigheter og for økt innsats på klimatilpasning.

Med midler fra TV-aksjonen skal vi:

- Etablere og styrke grasrotorganisasjoner
- Gi rettighetsopplæring til kvinner, ungdommer og marginaliserte grupper
- Bistå grasrotorganisasjoner i likestillingsarbeid
- Bedrive påvirkningsarbeid for likestilling med lokale holdningskampanjer
- Samarbeide med lokale grupper om økt støtte til klimatilpasning fra lokale og nasjonale myndigheter
- Arrangere dialogmøter med representanter fra lokalsamfunn, myndigheter og andre aktører
- Jobbe for bønders rettigheter og klimatilpasning i internasjonale fora

Slik skal vi gjennomføre TV-aksjonen 2022

Klimaendringer topper listen over hva nordmenn ser som vår tids største utfordring¹², og bevisstheten rundt bærekraftig mat er økende. Klimakrisen har de siste årene kommet nærmere oss her i Norge. Økte tilfeller av ekstreme nedbørsmengder, tørkesomre, milde vintre og ras med grufulle konsekvenser har gitt oss en smakebit på hva vi vil se mer av i fremtiden. Nå har også koronapandemien synliggjort at samfunnene vi lever i er sårbare og gitt oss en tydelig påminnelse om at kriser alltid går hardest ut over de som allerede har minst. Dette skaper et momentum for en TV-aksjon som går til de av oss som står i klimaendringenes frontlinje.

I over 40 år har Utviklingsfondet vært med og definert debatten om sammenhengen mellom klimaendringer, landbruk, sult og fattigdom. Vi er den fremste organisasjonen i Norge på klimatilpasning i landbruket. Vi har også en unik plassering i norsk sivilsamfunn: Ingen annen bistandsorganisasjon er bedre tilkoblet norske mat- og landbruksmiljøer enn Utviklingsfondet. Bare de siste årene har vi nådd ut til over 300 000 personer i alle landets fylker med en større kampanje rettet mot bosatte i distriktene, med hovedvekt på norske bønder og matprodusenter, en målgruppe som vanligvis ikke blir prioritert i informasjonsarbeid om globale tema.

Samarbeid med interesseorganisasjoner for mat og landbruk

Vi har ett tett samarbeid med Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bygdeungdomslag som til sammen har over 80 000 medlemmer. Dette er organisasjoner som har en sterk posisjon i lokalsamfunn rundt omkring i landet og som i tillegg bidrar til mye aktiviteter lokalt. Vi vil trekke disse inn i et tidlig stadium for å sammen lage planer for hvordan de kan engasjere sine organisasjonsapparat og medlemmer i årets aksjon, med vekt på rekruttering av bøssebærere og gjennomføring av lokale arrangementer og innsamlinger.

Skoleelever og studenter

TV-aksjonens samarbeid med det digitale læreverket Salaby er en viktig kanal for å nå ut til skoler. Vi vil bistå sekretariatet i dette arbeidet med historier og annet bakgrunnsmateriale etter behov. Utviklingsfondet jobber allerede med å utvikle undervisningsmateriell om denne tematikken til ungdoms- og videregående skoler. Å engasjere skoleelever i tematikken er viktig i seg selv, men interesse hos barna vil også kunne spres videre til familier og deres nettverk. I tillegg har Utviklingsfondet en svært aktiv ungdomsorganisasjon, Spire, hvis hovedmålgruppe er unge voksne i aldersgruppen 18-30 år. Spire har lokallag i Oslo, Ås, Bø i Telemark, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø. Alle disse steder vil vi enkelt kunne mobilisere studentaksjoner for TV-aksjonen.

Næringsliv

I næringslivet finnes mange og viktige støttespillere og samarbeidspartnere til TV-aksjonen. Vi vil fortsette samarbeidet med eksisterende støttespillere og vi er også godt plassert til å utvikle og etablere nye samarbeid. Norske bedrifter og større virksomheter blir stadig mer engasjert i arbeidet med FNs bærekraftsmål. Klimaendringer, sult og fattigdom er noen av de mest grunnleggende hindringene for utvikling på andre områder, og et tema som vi tror spesielt vil engasjere aktører i landbrukssektorer og matvarebransjen. Utviklingsfondet har blant annet samarbeid med Kjeldsberg og Rema 1000, samt Yara og flere av landbrukets samvirkebedrifter. Med TV-aksjonen 2022 vil vi både involvere våre eksisterende samarbeidspartnere, samt jobbe for å engasjere nye aktører, inkludert - men ikke begrenset til - innenfor verdikjeden for mat.

Fremdriftsplan

Høsten 2021

Starte opp samarbeid med sekretariatet
Fordele roller
Opprette intern arbeidsgruppe
Møter med Plan Norge for å overføre erfaringer
Konkretisere prosjekter sammen med lokale partnerorganisasjoner
Tilpasse budsjett og resultatrammeverk
Dialog med NRK og sekretariatet om feltreiser

Vinteren 2021/2022

Ansettelse til sekretariatet
Samarbeid med kommunikasjonsbyrå
Dialog med fylkesapparat
Planlegge lokale aktiviteter
Utvikle undervisningsopplegg for skoler
Etablere samarbeid med skoler
Dialog med eksisterende samarbeidspartnere
Identifisere nye samarbeidspartnere

Våren og sommeren 2022

Mobilisere kommune- og bydelskomiteer
Produsere kampanjemateriell
Mobilisere samarbeidspartnere
Rekruttere bøssebærere

Høsten 2022

Starte opp landsdekkende kampanje
Promotere TV-sending
Gjennomføre TV-aksjonen 2022